

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

55-1

BRNO 2014

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 55
Volume 55

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design s.r.o.

Software
Software

Adobe InDesign CS6

Fotografie na obálce
Cover Photography

Hostěradice, okr. Znojmo. Sestava nádob s kremací ze žárového hrobu
kultury zvoncovitých pohárů. (viz obr. 10 na str. 59)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2014
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2014 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

né cca 0,10 m až 0,15 m do podloží. V místech, kde byl žlábek zapuštěný jen do kulturní vrstvy, tam se jeho stopy nedochovaly. Podle dochovaných úseků se lze domnívat, že se jednalo o nepříliš široký útvar, cca 0,30 m–0,40 m, s plochým dnem a celkový průměr jeho půdorysu byl vypočítán na cca 80 m.

Z prostoru ohrady směrem k potoku směřovala upravená přírodní rýha, která asi plnila funkci přístupové cesty spojující ohradu či celé sídliště s údolím potoka. V zásypu této rýhy byl odkryt velmi početný soubor keramických zlomků, zvířecích kostí a různého druhu a velikostí kamenných zlomků. Nečekaným nálezem byl objev fragmentu lidské lebky s uměle oddělenou týlní částí a s otvorem ve vrcholové části, která se do zásypu rýhy dostala pravděpodobně spolu s ostatním materiálem během zániku osady. Další dva kruhové útvary byly odkryty ve vzdálenosti cca 200 m východním směrem od potoka. V jejich blízkosti se nacházely i zbytky dvou kulových staveb, jednoho obydlí (?) čtvercového tvaru o rozměrech cca 4,5 m×4,0 m a další stavby o rozměrech cca 9,0 m×4,5 m, která byly v superpozici s jedním se žlábků. Dalším ze zkoumaných objektů je široký objekt, který má vrstevnicový průběh a jehož řez měl v kontrolní sondě pravidelný trychtýřovitý tvar. Objekt s hloubkou téměř 2,0 m velmi připomíná příkop. Prozatím byl zkoumán jen jednou sondou, a tak prozkoumání jeho průběhu i tvaru a vysvětlení eventuální funkce bude cílem teprve dalšího výzkumu. Kromě objektů a kulturní vrstvy byly objeveny terénní deprese místy se objevující na svahu a už částečně zkoumané. Byly vyplněné spláchnutou hlínou bohatou na archeologický materiál. Kromě v nich rozptýlených archeologických artefaktů lze počítat i s archeologickými objekty zapuštěnými do těchto splachů či jimi přikrytými.

V příští sezoně archeologické práce se bude nutno soustředit na zkoumání kulturní vrstvy a objektů na jihovýchodní straně plochy, v místech, kde svah terasy přechází v širokou plošinu rozloženou nad údolím potoka, která je od východu chráněná proti povětrnostním podmínkám temenem kopce. V těchto místech, jak se zdá, ležela vlastní osada lidu popelnicových polí.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Osek nad Bečvou (Bez. Přerov). Aunjetitzer Kultur. Die Nitragruppe. Siedlung. Begräbnisse in der Gruben. Rettungsgrabung.

Osek nad Bečvou (Bez. Přerov). Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OSÍČKO (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Zbytky“. KLPP. Sídliště. Povrchový sběr.

Archeologický dohled probíhal v prostoru skryté plochy pro uložení stavebního materiálu. Místo se nachází po pravé straně silnice II/150 Loukov – Osíčko, před bezejmennou vodotečí vlévající se do potoka Moštěnky, na mírném svahu obráceném k severu v nadmořské výšce cca 355 m. Polohu lze určit na ZM ČR 1:10 000, list 25-14-17, v okolí bodu určeného koordinátou 33/260 mm od Z/J s. č. V ploše skrývky byly získány keramické nálezy, které lze přiřadit ke kultuře lužických popelnicových polí. Kvůli skrývce, která neodkryla geologické podloží, nelze zjistit přesnější polohu sídliště. Je také možné, že se sem nálezy dostaly postdepozičními procesy z výše položené dosud neznámé sídlištní lokality.

Ivan Čížmář

Resumé

Osíčko (Bez. Kroměříž). „Zbytky“. Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OSLAVANY (OKR. BRNO-VENKOV)

„U Dubu“. KSPP - velatická fáze. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během budování nového vodovodu byl jv. Oslavan v polní trati „U Dubu“, zachycen ve sprašovém podloží „okraj“ zemědělského nížinného sídliště, náležejícího velatické fázi KSPP (souřadnice WGS-84, Loc: 49°7'1.882"N, 16°21'3.318"E).

Na zkoumané ploše byly odkryty hliníky, zásobní jámy a pozůstatky základů nadzemní dřevěné sloupové stavby. Za bližší zmínku stojí nález lidské kostry v sídlištní jámě (obr. 19), bronzový nůž a početná kolekce užitkové keramiky deformované nadměrným žárem – nejspíše po požáru.

Sídliště znal v této trati ze sběrů již amatérský archeolog V. Gross z Oslavan, který jej považoval za lužické (Belcredi *et al.* 1989; kolektiv autorů 2004, 23).

Petr Kos

Literatura

Belcredi, L. et al. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov*. Brno: Okresní muzeum Brno-venkov.

Oslavany 2004: *Oslavany – 900 let od první písemné zprávy 1104 – 2004*. Oslavany: Město Oslavany a Vlastivědný spolek Rosicko-Oslavanska.

Obr. 19. Oslavany. Sídlištní objekt s lidským pohřbem z mladší doby bronzové.

Abb. 19. Oslavany. Jungbronzezeitliche Grube mit Körperbestattung.

Obr. 20. Podolí. Dvojpořeb únětické kultury.

Obr. 20. Podolí. Doppelbestattung der Aunjetitzer Kultur.

Resumé

Oslavany (Bez. Brno-venkov). „U Dubu“. Jungere Bronzezeit. Mitteldonauladische Urnenfelderkultur – Velaticer Phase. Siedlung. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Příčný“. Starší doba bronzová, ÚK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V roce 2013 byly dokončeny práce v ploše rozpracované v předchozím roce. Zachyceno bylo několik sídlištních objektů i hrobů (obr. 20), spolehlivě byl zjištěn jižní okraj pohřebního areálu. V další ploše na východním okraji sídelního areálu byla v prostorově omezených sondách dokumentována výrazná stratigrafie, dokládající postupné zazemňování přírodní deprese plošnou erozí, počínající spolehlivě již před starší dobou bronzovou – původní povrch z počátku holocénu se nacházel oproti dnešní situaci o 2 m níže.

David Parma, Jiří Kala

Resumé

Podolí (Bez. Brno-venkov), „Příčný“, Aunjetitzer Kultur, Siedlung, Gräberfeld, Rettungsgrabung.

POLEŠOVICE (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Nivy“. NK. Doba popelnicových polí. Pohřebiště. Sídliště. Záchranný výzkum.

Podobně jako v minulých letech byl i v roce 2013 proveden na známé polykulturní lokalitě v polešovické písčinně pravidelný záchranný výzkum probíhající v závislosti na postupu těžebních prací. V souřadnicovém systému S-JTSK je místo výzkumu dáno body Y=546226, X=1186050. Během čtyř pracovních týdnů bylo prozkoumáno celkem 49 zahloubených objektů, většinou běžných kůlových jamek či větších různorodých sídlištních objektů nebo obvyklých zásobních jam. Za nejstarší doklady pravěkého osídlení lokality můžeme považovat v půdoryse nepravidelnou jámu s neolitickou lineární keramikou (viz kapitola Neolit) a jako obvykle se vyskytly i doklady osídlení z doby halštatské (viz kapitola Doba železná). Převážná většina všech zbývajících objektů je však keramikou řazena do slezské fáze KLPP. Kromě početného souboru keramických střepů bylo výzkumem získáno také množství osteologického materiálu a soubor různorodých fragmentů mazanice, které můžeme společně s množstvím kůlových jam považovat za pozůstatek nadzemní dřevohlinité zástavby.

K nejvýznamnějším nálezům, které se loni podařilo v polešovické písčinně uskutečnit, řadíme objev